

OVER DE AUTOBIOGRAFIE VAN AUGUST STRACKÉ

Het gaat hier niet zozeer over de inhoud ervan want die heb ik in vorige bijdragen uitgebreid behandeld. Hier wens ik alleen te wijzen op enkele bijzonderheden van dat merkwaardig geschrift dat voor de kennis van Strackés leven en persoonlijkheid onmisbaar is.

In januari 1926, op de vooravond dus van zijn 80 ste verjaardag, schreef August Stracké op verzoek van Dr. BLOEMER, lid van het "Internationaler Verein der Gasthofbesitzer" (gevestigd in Keulen), enkele inlichtingen neer ("des renseignements" zoals hij dat bescheiden uitdrukte) over zijn loopbaan als hotelier. Hij deed dat in het Frans dat hij gebrekkig hanteerde. Gemakshalve noemen we dat beknopt verslag zijn autobiografie al geeft het eigenlijk sprongsgewijze een sterk onvolledig overzicht van zijn leven.

De tekst van het oorspronkelijk handschrift (hs), dat in de Oostendianabibliotheek berust, werd, gezuiverd en gepolijst (door een onbekende vriend) gedrukt bij H. SMISSAERT in 1926 onder de titel "Ma carrière et ma vie" (T) wat dus uitgesproken autobiografisch klinkt.

Voor het imago van onze vooraanstaande hotelier uit de "belle époque" was de correctie van het hs broodnodig want het staat dik van de fouten. Onze selfmade man had, ongetwijfeld wegens zijn drukke bezigheden, nooit de tijd gevonden om zich de moeilijke Franse spelling eigen te maken. Met genus, overeenkomst van adjectief met substantief, met werkwoordsvormen, enz. ligt hij hopeloos overhoop.

Een paar staaltjes om dat te illustreren. Zo schrijft hij :
une gîte, ce société, le faillit, mon village natale, mes parents appauvries, toutes mon bagage, du plus grand valeur, dans la plus nombre des cas, je devenez, j'ai trouvez, j'ai créer, on me permettez d'allez, tu mas l'aire d'être un..., ceux auxquelles, quand à moi, épuis (= et puis), enz.

Ook aan zinsbouw en stijl werd heel wat zorg besteed zodat tal van passages in T soepeler en sierlijker klinken. Uit de eerste bladzijde een sprekend voorbeeld. Ik citeer tekstueel :

hs. "voyant la grande misère qui regnait chez nous, mon oncle décida de me prendre chez lui, je n'avait pas encore cinq ans"

T "Ayant pu constater la grande misère régnant dans notre chaumière, mon oncle...se décida à me prendre chez lui pour alléger notre détresse, moi je n'avais pas encore cinq ans".

Niet alleen stilistisch maar ook naar de inhoud wijkt T af van het hs. Dat bewijzen volgende punten die alleen in T voorkomen en dus na de redactie van het hs werden toegevoegd.

Op blz. 9 deelt A. Stracké ons mee dat hij op 31 augustus 1889 de grote Belgische naturalisatie verkreeg.

Op blz. 10 lezen we dat hij bij de brand van de St. Pieters en Pauluskerk (14 augustus 1896) met zijn eigen brandweerkorps het grafmonument van koningin Marie-Louise heeft gered.

Op blz. 12 vernemen we dat hem, tijdens de oorlog 1914-1918, de toegang tot de Kommandantur (wegens zijn veelvuldige tussenkomsten) verboden werd. A.S. wendde zich toen tot de Duitse keizer

met een rekest en drie dagen later liet Kriegsrat HERZ hem weer als tolk en verdediger van zijn Oostendse stadsgenoten optreden. Daarnaast komen er nog een aantal kleinere afwijkingen tussen T en het hs voor.

Ik zei al dat Stracké sprongsgewijze zijn leven vertelt. Met verrassend veel details en duidelijk ontroerd herinnert hij aan zijn droeve kindertijd. Van de 16 en een halve bladzijden (groot formaat) die het hs telt, wijdt hij er 10 en een halve aan de periode van af zijn geboorte (28 januari 1846) tot de dag dat hij voor eigen rekening werkt, nl. 1 februari 1869 (7 jaar na zijn aankomst in Oostende). Dat gedeelte is veruit het lezenswaardste. Je ondergaat het bijna als een sprookje. Haast in iedere regel trilt de nostalgie van de oude man die vertederd zijn arme verdrietige jeugd, maar ook zijn snel stijgend succes daarna, opnieuw beleeft. Fier noteert hij het eerste (trionfante-lijk) weerzien van zijn familie waarmee hij zich intussen verzoend heeft. Op drie jaar tijd is hij tot zijn voordeel onkenne-lijk veranderd, fysisch en financieel. Als een kloeke ondernemende kerel gaat hij dan te voet van Straatsburg naar Parijs (25 september - 21 oktober 1865), een niet alledaagse sportieve prestatie in die tijd.

Het tijdvak 1869-1914 wordt in anderhalve bladzijde besproken. De vier volgende bladzijden handelen over de oorlog. In een epiloog (de laatste halve bladzijde) wenst de bejaarde rentenier eendracht onder de mensen als basis van voorspoed.

Opvallend zijn de lacunes in dat autobiografisch relaas. Ze treffen des te meer omdat Stracké doorlopend bewijst dat hij nog over een goed geheugen beschikt. Zo verzwijgt hij niet alleen zijn optreden als Oostends gemeenteraadslid (1904-1911), maar ook zijn tweede huwelijk met Catharina HOFFMANN uit Wiesbaden (30 mei 1911). En nergens haalt hij de naam aan zijn dochter Augustine, zijn enig kind. De reden van die stilzwijgendheid ontgaat me, maar het kan geen louter vergetelheid zijn.

Bevreemdend is het ook dat hij personen die een belangrijke rol speelden tijdens zijn moeilijke jeugd jaren niet vernoemt of ze slechts met initialen aanduidt. Anderen daarentegen, van mindere betekenis, vermeldt hij voluit. Ik geef hier enkele gevallen op.

De naam van zijn oom, de deken van Hanau, bij wie de kleine August zes jaar lang verblijft (1850-1856), kennen wij niet eens. Het komt tot een breuk met de oom-deken als die de tienjarige jongen tot priester wil opleiden. De rijke brouwer die nu het moederloze kind met grote menslievendheid gedurende 19 maanden onderdak verleent, heet eenvoudig : de heer G.

En in Mainz, waar hij na de dood van G in november 1857 belandt, is het dezelfde historie. Van de pastoor en de leraar van de St. Pietersparochie, die het dapper zwervertje welwillend bejegenen, geeft hij de naam niet op. Evenmin van de eigenaar van "Heidelberger Fass", die de bijna 12 jarige knaap, met kost en logies aanneemt als kegelzetter (de eerste baan van August Stracké !). En toch bleef de jongen er 16 maanden. Maar als die zaak verkocht wordt (lente 1859) en het kranig kereltje in de St.-Stefaansparochie een ander dienstje vindt, dan horen we hoe de pastoor en de leraar heten, nl. MERZ en KRAUSE.

En dan zijn grootste weldoeners uit de wijnzaak Rheinlust. Ruim twee jaar lang leeft hij bij hen als een (gelukkig) kind in huis. Vlijtig en verstandig als hij is leert hij er alles wat

de grondslag zal vormen van zijn latere zo voorspoedige loopbaan. Op 3 mei 1862 nam hij afscheid van de moeder en de ene dochter om naar Oostende te reizen. Ze schreiden alle drie want het was het einde van een mooie tijd. En toch spreekt A. Stracké van hen slechts als van de familie D.

De ernstige, beheerste en waardige toon die uit de hele autobiografie spreekt, sluit hier volstrekt alle ondankbaarheid uit. Bij een verklaring spelen uiteenlopende factoren want menselijke reacties zijn niet altijd rationeel.

Niettegenstaande die leemten is Strackés getuigenis over zijn jeugd een boeiend en bij pozen schrijvend document dat sociaal-economische toestanden van anderhalve eeuw geleden scherp in het licht stelt. De talrijke bijzonderheden lijken mij de historische betrouwbaarheid te waarborgen. Toch leren de menselijke tekortkomingen ons : overal kritisch te blijven. Mijn vorige bijdrage in verband met Strackés optreden tijdens de oorlog 1914-18 (cf. De Plate, oktober 1986) mag daarvan een illustratie zijn.

G. BILLIET

#

BOEIENDE TENTOONSTELLING IN HET HEEMMUSEUM "DE PLATE"

Naar aanleiding van het verschijnen van het jaarboek "Ostendiana V", een uitgave door de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, in samenwerking met de Oostendse Heemkring "De Plate", werd vanaf zaterdag 18 oktober in het Heemmuseum een tentoonstelling georganiseerd inspelend op de verschillende thema's die het boek behandelt.

Centraal in de tentoonstelling staat het artikel van de heer Patrick VANDENABEELE en zijn studie omtrent de Oostendse drukkerijen in de periode 1780 tot 1850.

Aan de hand van heel wat authentieke documenten wordt een boeiende schets gebracht van dit praktisch nog onbekende gegeven uit de Oostendse geschiedschrijving.

Deze nog jonge historicus is er immers in geslaagd op een bevattelijke wijze een overzicht te geven van het reilen en zeilen van deze beroepsgroep.

Zo was het wereldje van de Oostendse drukkers niet vrij van problemen. Slagen en verwondingen aangebracht bij potentiële concurrenten en overbrieven van "geheime" informatie kwam er frekwent voor.

Zo beschuldigde stadsdrukker P.J. VEREECKEN in 1782 zijn concurrent Jean RODENBACH van "eenen stouten en onvermeten boekdrukker, die openbaren winkel houdt in den welken hij de alderschandaleuste boeken er verkoopende door beuls handen verbrand".

Verder worden in deze tentoonstelling ook nog behandeld : de Kamers van Koophandel 1803-1914, Baden te Oostende in 1848, de "Cercle des Beaux Arts d'Ostende", omtrent de oprichting van de H. Hartparochie en de H. Hartkerk en Het verdwijnen van drie toeristische complexen.

Ostendiana V is te koop in het Heemmuseum of kan verkregen worden door storting van 680 ₣ (650 ₣ + 30 ₣ portkosten) op rekening 750 9109554 54 van De Plate, H. Serruyslaan 78, Oostende.